

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

<https://warszawa.wios.gov.pl/pl/obowiazek-wykonywania/158,Obowiazek-wykonywania-pomiarow.html>
28.04.2024, 15:51

Zgodnie z art. 147 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*

(Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.), dalej p.o.Ś., prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do okresowych pomiarów emisji lub w razie wprowadzania do środowiska znacznych ilości substancji lub energii do ciągłych pomiarów wielkości emisji.

Na podstawie art. 147 ust. 4 p.o.Ś. prowadzący instalację nowo zbudowaną lub zmienioną w istotny sposób, z której emisja wymaga pozwolenia, jest zobowiązany do przeprowadzenia wstępnych pomiarów wielkości emisji z tej instalacji. Powyższy obowiązek ma zastosowanie również do nowo zbudowanego lub zmienionego w sposób istotny źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, dla której są określone standardy emisyjne, będącej częścią instalacji wymagającej zgłoszenia.

Minister Środowiska w drodze rozporządzenia z dnia 30 października 2014 r. w *sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2286) określił wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji, mając na uwadze potrzebę zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji z niektórych instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem ciągłe lub okresowe pomiary emisji do powietrza prowadzi się dla następujących źródeł wymagających pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, pozwolenia zintegrowanego albo zgłoszenia, tj.:

- instalacji dla których określono standardy emisyjne w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza tj. instalacji wskazanych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1806);
- silników Diesla o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW;
- kotłów odzysknicowych w instalacjach do produkcji masy celulozowej.

Termin i sposób prezentacji pomiarów (wzór sprawozdania) został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2008 r. w *sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzeń i innych danych oraz terminów i sposobów ich prezentacji* (Dz. U. z 2008 r. poz. 1366).

Na podstawie art. 147a ust. 1 prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani zapewnić wykonanie pomiarów wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska, w tym pobierania próbek w zakresie badań, do których wykonania są obowiązani przez:

- akredytowane laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o *systemie oceny zgodności*, lub;
- certyfikowane jednostki badawcze, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego

Niezależnie od powyższego organ ochrony środowiska może na podstawie art. 150 p.o.ś., w drodze decyzji nałożyć na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4 p.o.ś., jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych. W ww. decyzji organ może określić zakres i termin ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i technik ich przedkładania.

Jeżeli wymagane jest pozwolenie na emisję z instalacji, organ właściwy do jego wydania na podstawie art. 151 p.o.ś., może nałożyć wymagania wykraczające poza ww. obowiązki, a także określić dodatkowe wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów emisji, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy ochrony środowiska.

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z § 10 ust. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz ilości pobieranej wody (Dz. U. z 2019 r. poz. 2286) okresowe pomiary hałasu w środowisku prowadzi podmiot posiadający decyzję ustalającą dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku lub pozwolenie zintegrowane z częstotliwością raz na dwa lata, z uwzględnieniem specyfiki pracy źródeł hałasu.

Pomiary hałasu powinny być wykonane zgodnie z obowiązującą metodyką pomiarową zawartą w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014r.

W zakresie pomiarów ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi:

Zasady przekazywania wyników prowadzonych pomiarów przez podmioty korzystające z usług wodnych uregulowane zostały w art. 304 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310, z późn. zm.) – zwanej dalej Prawo wodne. Zgodnie z przywołanym art. 304 podmioty korzystające z usług wodnych są obowiązane do przekazywania wyników prowadzonych ww. pomiarów w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym lub pozwoleniu zintegrowanym oprócz organu właściwego w sprawach pozwoleń wodnoprawnych również do właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska.

Formę i układ przekazywanych wyników pomiarów ilości pobranych wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi określa rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 20 stycznia 2020 r. w sprawie formy i układu przekazywanych wyników pomiarów ilości pobranych wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi (Dz. U. 2020 r. poz. 144).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311) określa m.in. miejsce i minimalną częstotliwość pobrania próbek ścieków, metodyki referencyjne analizy i sposób oceny, czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom.

Zgodnie z § 2 pkt 4 ww. rozporządzenia przez średnio dobową próbkę rozumie się próbkę ścieków, pobraną na potrzeby ustalania wartości substancji zanieczyszczających, z wyjątkiem ustalania wartości pH i temperatury, powstałą ze zmieszania próbek pobieranych ręcznie lub automatycznie w odstępach co najwyżej dwugodzinnych, proporcjonalnych do przepływu, w okresie doby.

Zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia:

1. Pobierania próbek ścieków bytowych oraz ścieków komunalnych, wprowadzanych do wód lub do ziemi, do celów oznaczenia wartości *substancji* zanieczyszczających lub procentu redukcji *substancji* zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 2 i 3 do *rozporządzenia*, dokonuje się:

1) w regularnych odstępach czasu w okresie roku;

2) stale w tym samym miejscu, w którym ścieki są wprowadzane do wód lub do ziemi, lub w innym miejscu reprezentatywnym dla jakości tych ścieków, a jeżeli z pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego wynika, że poboru próbek ścieków dokonuje się w miejscach, w których ścieki dopływają do oczyszczalni ścieków, również stale w tych samych miejscach.

2. Liczba pobranych średnich dobowych próbek ścieków, o których mowa w ust. 1, nie może być mniejsza niż dla:

1) RLM oczyszczalni poniżej 2000 - 4 próbki w okresie roku, a jeżeli ścieki spełniają wymagane warunki - 2 próbki w następnym roku; w przypadku gdy co najmniej jedna próbka z dwóch pobranych nie spełnia wymaganych warunków, w następnym roku pobiera się ponownie 4 próbki;

2) RLM oczyszczalni od 2000 do 9999 - 12 próbek w okresie roku, a jeżeli zostanie wykazane, że ścieki spełniają wymagane warunki - 4 próbki w następnym roku; w przypadku gdy co najmniej jedna próbka z czterech pobranych nie spełnia wymaganych warunków, w następnym roku pobiera się ponownie 12 próbek;

3) RLM oczyszczalni od 10000 do 49999 - 12 próbek w okresie roku;

4) RLM oczyszczalni równej 50000 i większej - 24 próbki w okresie roku.

3. Jeżeli w pozwoleniu wodnoprawnym na wprowadzanie ścieków bytowych albo ścieków komunalnych do wód lub do ziemi są określone minimalne procenty redukcji *substancji* zanieczyszczających, to pobieranie próbek ścieków dotyczy ścieków dopływających do oczyszczalni ścieków bytowych albo do oczyszczalni ścieków komunalnych oraz wprowadzanych do wód lub do ziemi z oczyszczalni ścieków bytowych albo z oczyszczalni ścieków komunalnych.

4. Pobierania próbek ścieków komunalnych stanowiących mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, wprowadzanych do wód lub do ziemi, do celów oznaczenia wartości *substancji* zanieczyszczających określonych w załączniku nr 4 do *rozporządzenia*, z wyłączeniem lp. 3, 5, 6, 11 i 12 w tabeli II tego załącznika, dokonuje się w regularnych odstępach czasu, z częstotliwością nie mniejszą niż raz na dwa miesiące, stale w tym samym miejscu reprezentatywnym dla jakości tych ścieków, a jeżeli z pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego wynika, że poboru próbek ścieków dokonuje się w miejscach, w których ścieki dopływają do oczyszczalni ścieków, również stale w tych samych miejscach.

5. Pobierania próbek ścieków przemysłowych i ścieków zbliżonych składem do ścieków przemysłowych, powstających w wyniku działalności innej niż działalność handlowa, przemysłowa, składowa, transportowa lub usługowa, wprowadzanych do wód, do celów oznaczania wartości *substancji* zanieczyszczających określonych w tabeli II w załączniku nr 4 do *rozporządzenia* z wyłączeniem lp. 1 i 2, dokonuje się:

1) w regularnych odstępach czasu;

2) z częstotliwością co najmniej raz na dwa miesiące;

3) stale w tym samym miejscu, w którym ścieki są wprowadzane do wód, a jeżeli to konieczne - w innym miejscu reprezentatywnym dla jakości tych ścieków.

6. Pobierania próbek ścieków przemysłowych i ścieków zbliżonych składem do ścieków przemysłowych, powstających w wyniku działalności innej niż działalność handlowa, przemysłowa, składowa, transportowa lub usługowa, wprowadzanych do wód, zawierających *substancje* zanieczyszczające określone w tabeli I w załączniku nr 4 do *rozporządzenia* do celów oznaczania wartości tych *substancji* zanieczyszczających dokonuje się codziennie, w miejscu reprezentatywnym dla jakości tych ścieków.

7. Pobierania próbek ścieków przemysłowych pochodzących ze stacji uzdatniania wody, ścieków przemysłowych biologicznie rozkładalnych, wód z odwodnienia zakładów górniczych oraz ścieków oczyszczanych w procesie odwróconej osmozy, wprowadzanych do wód lub do ziemi, do celów oznaczenia wartości *substancji* zanieczyszczających określonych w załączniku nr 4 do *rozporządzenia* z wyłączeniem lp. 1 i 2 w tabeli II tego załącznika, dokonuje się:

1) w regularnych odstępach czasu;

2) z częstotliwością co najmniej raz na dwa miesiące;

3) stale w tym samym miejscu, w którym ścieki są wprowadzane do wód lub do ziemi, a jeżeli to konieczne - w innym miejscu reprezentatywnym dla jakości tych ścieków.

8. Jeżeli ścieki przemysłowe zawierające *substancje* zanieczyszczające, określone w tabeli I w załączniku nr 4 do *rozporządzenia*, są oczyszczane poza zakładem, w którym te ścieki powstały, w zakładzie oczyszczania przeznaczonym do usuwania tych *substancji* dopuszcza się pobieranie próbek w miejscu, w którym te ścieki opuszczają zakład oczyszczania.

9. Pobierania próbek ścieków, o których mowa w § 4 ust. 4, wprowadzanych do wód lub do ziemi, do celów oznaczenia wartości *substancji* zanieczyszczających określonych w załączniku nr 3 oraz w załączniku nr 4 do *rozporządzenia*, z wyłączeniem lp. 1, 2, 3, 5, 6, 11, 12 w tabeli II tego załącznika, dokonuje się:

1) w regularnych odstępach czasu w okresie roku;

2) stale w tym samym miejscu, w którym ścieki są wprowadzane do wód lub do ziemi, lub w innym miejscu reprezentatywnym dla jakości tych ścieków, a jeżeli z pozwolenia wodnoprawnego albo z pozwolenia zintegrowanego wynika, że poboru próbek ścieków dokonuje się w miejscach, w których ścieki dopływają do oczyszczalni ścieków, również stale w tych samych miejscach.

10. Liczba pobranych średnich dobowych próbek ścieków, o których mowa w § 4 ust. 4, do celów oznaczenia wartości *substancji* zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 3 do *rozporządzenia*, nie może być mniejsza niż dla:

1) RLM oczyszczalni od 2000 do 9999 - 12 próbek w okresie roku, a jeżeli ścieki spełniają wymagane warunki - 4 próbki w następnym roku; w przypadku gdy co najmniej jedna próbka z czterech pobranych nie spełni wymaganych warunków, w następnym roku pobiera się ponownie 12 próbek;

2) RLM oczyszczalni od 10000 do 49999 - 12 próbek w okresie roku;

3) RLM oczyszczalni równej 50000 i większej - 24 próbki w okresie roku.

11. Roczny okres poboru próbek liczony jest od dnia, w którym decyzja w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego lub udzielenia pozwolenia zintegrowanego stała się ostateczna; jeżeli w pozwoleniu wodnoprawnym lub pozwoleniu zintegrowanym została określona inna data, od której obowiązuje to pozwolenie, roczny okres poboru próbek liczony jest od tej daty. Próbkę pobierane są przez cały okres obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego lub pozwolenia zintegrowanego.

12. Pobierania próbek ścieków, o których mowa w § 4 ust. 4, wprowadzanych do wód lub do ziemi, do celów oznaczenia wartości *substancji* zanieczyszczających określonych w załączniku nr 4 do *rozporządzenia*, z wyłączeniem lp. 1, 2, 3, 5, 6, 11 i 12 w tabeli II tego załącznika, dokonuje się z częstotliwością co najmniej raz na dwa miesiące.

13. Pobierania próbek ścieków z oczyszczania gazów odlotowych z procesu termicznego przekształcania odpadów wprowadzane do wód, do celów oznaczenia wartości *substancji* zanieczyszczających, dokonuje się:

- 1) w sposób ciągły dla *substancji* wskazanych w lp. 1 i 2 w załączniku nr 6 do *rozporządzenia*;
- 2) raz na dobę - dla *substancji* wskazanej w lp. 3 w załączniku nr 6 do *rozporządzenia*;
- 3) co najmniej raz na miesiąc - dla *substancji* i ich związków wskazanych w lp. 4-12 w załączniku nr 6 do *rozporządzenia*;
- 4) co najmniej raz na sześć miesięcy - dla *substancji* wskazanych w lp. 13 w załączniku nr 6 do *rozporządzenia*, a w pierwszych 12 miesiącach eksploatacji instalacji - co najmniej raz na trzy miesiące;
- 5) w miejscu, w którym ścieki są wprowadzane do wód, a jeżeli to konieczne - w innym miejscu reprezentatywnym dla jakości tych ścieków.

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.) podmioty korzystające ze środowiska są obowiązane do stosowania metodyk referencyjnych. Jest dopuszczalne stosowanie innej metodyki, pod warunkiem udowodnienia pełnej równoważności uzyskanych wyników.

W badaniach próbek ścieków stosuje się metodyki referencyjne analiz, które są określone w załączniku nr 12 do ww. rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311).